

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/30261
7/30262 GK 175
7/30263

Sayı : 99074258-610-E. 88
Konu : Soru Önergisi

20 P7/2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 12.06.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.661439 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Muş Milletvekili Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT'in 7/30261, İstanbul Milletvekili Züleyha GÜLÜM'ün 7/30262, Şanlıurfa Milletvekili Nusrettin MAÇİN'in 7/30263 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Ziya SELÇUK
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (5 Sayfa)

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/30262 GK 175

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ ZÜLEYHA GÜLÜM'ÜN 7/30262 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

2018-2019 eğitim öğretim yılında gerçekleştirilen program güncelleme çalışmalarında, değerler eğitiminin, bütün eğitimin nihai gayesi ve ruhu olduğu, ayrı bir müfredat veya konu/öğrenme alanı olarak görülmemesi gerektiği, bu bakımdan okullar ve öğretmenlerin değerleri, müfredatların bütünleyici bir parçası olarak ele alması ve uygun yaklaşımları kullanarak öğrencilerine kazandırması, öğrencilerin kendilerini güvende hissedecekleri, destekleyici, toplum bilincini geliştiren, karşılıklı sevgi ve saygıya dayanan bir sınıf ortamı oluşturulması, değerlerin aktarılmasının sadece sınıf veya okul ortamı ile sınırlı kalmaması, okul-aile iş birliğinin sağlanması gerekliliği vurgulanmıştır. Bu doğrultuda öğrencilere kazandırılması hedeflenen adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik gibi 10 kök değer, öğretim programlarının temelini oluşturmuştur. Bu değerlerin kazanılmasıyla, toplumun en önemli sorunlarından biri olan kadına yönelik şiddet gibi problemlerin azalacağı ve nihayet giderileceği düşünülmektedir. Bununla birlikte okul öncesinden ortaöğretim düzeyine kadar birçok dersin öğretim programında, söz konusu farkındalıkların geliştirilmesine yönelik kazanım ve açıklamalar yer almaktadır.

Bunlardan bazıları;

- Hayat Bilgisi Öğretim Programında, “*Aile hayatının önemini kavrar.*” kazanımının açıklamasında, aileyi bir arada tutan değerlerle (sevgi, saygı, bağlılık, şefkat, vefa vb.) aile içi iş birliği ve dayanışmanın aile düzenine katkıları üzerinde durulması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca “*Evde aile bireyleri ile iletişim kurarken nezaket kurallarına uyar*” kazanımına yer verilmiş, kazanım açıklamasında evde aile bireyleriyle iletişim kurarken duygularını, düşüncelerini ve isteklerini nezaket kuralları çerçevesinde, uygun ses tonu, mimik ve kelimelerle dile getirmesi gerektiği belirtilmiştir.

- Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programında, “Etkin Vatandaşlık” ünitesinde “*Türk tarihinden ve güncel örneklerden yola çıkarak toplumsal hayatta kadına verilen değeri fark eder.*” kazanımına yer verilmiş, kazanım açıklamasında pozitif ayrımcılık, ekonomik, siyasal ve toplumsal temsil gibi olumlu; kadına şiddet ve cinsiyet ayrımcılığı gibi olumsuz konular üzerinde durulması gerektiği belirtilmiştir.

- İlköğretim Hukuk ve Adalet Dersi Öğretim Programında, “Hukuki Sorunlarımız” ünitesinde erken yaşta ve zorla evlilik, mağdur çocuklar, suça sürüklenen çocuklar, çocukların çalışması ve sosyal güvenliği ile aile içi ve okulda ihmal, istismar ve şiddet gibi konular üzerinde durulması, şiddet türleri ile şiddetten korunma yollarının kadın ve çocuklar açısından ele alınması gerektiği vurgulanmıştır.

- İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi Dersi Öğretim Programında, değerler eğitimiyle sorunlarını uzlaşıya dönük ve şiddetten uzak bir şekilde çözen bireyleri yetiştirmenin hedeflendiği belirtilmiştir. Ayrıca “*Hak ve özgürlüklerin ihlal edildiği veya kısıtlandığı durumların çözümünde ne tür sorumluluklar üstlenebileceğine ilişkin örnekler verir.*” kazanımının açıklamasında çözüm önerilerinin uzlaşıya dönük, şiddetten uzak ve demokratik olmasına yönelik olması gerektiği belirtilmiştir. “*Adalet ve eşitlik kavramlarını birbiriyle ilişkili olarak açıklar.*” kazanımının açıklamasında adalet ve eşitlik bağlamında pozitif ayrımcılık konularının (dezavantajlılar, engelliler, çocuklar ile ilgili örnekler gibi) ele

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

alınmasına ve farklılıkların kimi zaman farklı haklara (çocuk hakları, kadın hakları, engelli hakları vb.) sahip olmayı gerektirdiğine değinilmesi, önemle vurgulanmıştır.

- Peygamberimizin Hayatı Öğretim Programının “Sahabeden Örnek Davranışlar” ünitesinde, azmin ve fedakârlığının İslam tarihindeki önemine değinilirken savaşa katılan kadın ve erkek sahabelerin örnek davranışlarına vurgu yapılması gerektiği belirtilmiştir.

- Anadolu İmam Hatip Lisesi Meslek Dersleri Öğretim Programında, “*Cihatla ilgili temel kavram ve hükümleri açıklar.*” kazanımının açıklamasında, İslam’da savaş hukuku ve ahlakı bağlamında, savaşta yaşlılara, çocuklara, kadınlara, eli silah tutmayan kişilere, mabetlere, ibadetiyle meşgul olan din adamlarına dokunulmaması gibi ilkelerin örneklerle açıklanması gerektiği belirtilmiştir.

- Ortaöğretim Hz. Peygamberin Hayatı Dersi Öğretim Programında, “Peygamberimiz Döneminde Sosyal Hayat” ünitesinde “*Peygamberimiz döneminde siyasi, sosyal ve ekonomik hayatta kadının yerini yorumlar*” kazanımına yer verilmiş, “Peygamberimizin Siyasi ve Askerî Yönü” ünitesinde İslam’da savaş hukuku ve ahlakı bağlamında, savaşta yaşlılara, çocuklara, kadınlara, eli silah tutmayan kişilere, mabetlere, ibadetiyle meşgul olan din adamlarına dokunulmaması gibi ilkelerin örneklerle açıklanması gerektiği belirtilmiştir.

- İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programının “Millî Mücadele” ünitesinde “*Millî Mücadele sürecine katkıda bulunmuş önemli şahsiyetlerin kişilik özellikleri ile faaliyetlerini ilişkilendirir.*” kazanımının açıklamasında, “Halide Onbaşı, Şerife Bacı, Fatma Seher Erden, Gördesli Makbule, Tayyar Rahmiye gibi kadın kahramanların Millî Mücadele’ye katkılarına değinilmesi gerektiği belirtilmiştir. “Atatürkçülük ve Türk İnkılabı” ünitesinde “*Hukuk alanında meydana gelen gelişmelerin Türk toplumunda meydana getirdiği değişimleri kavrar.*” kazanımına yer verilmiş, açıklamasında Türk Medeni Kanunu’nun, aile yapısında ve kadının toplumdaki yerinde meydana getirdiği değişimin vurgulanması, Türk kadınına siyasi, sosyal ve eğitim alanlarında sağlanan haklar üzerinde durulması, bu haklar ile diğer ülkelerin kadınlara sağladığı siyasi hakların karşılaştırılması gerektiği belirtilmiştir.

- Temel Dinî Bilgiler (İslam 1-2) Dersi Öğretim Programında, “İslam ve Sosyal Hayat” ünitesinde “*İslam’ın aileye verdiği önemi kavrar.*” kazanımı işlenirken, eşlerin karşılıklı sorumlulukları bağlamında aile içi şiddet konusuna değinilmesinin gerektiği vurgulanmıştır.

- Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programında “Haber Metni” ünitesinde şiddetin kanıksanmaması ve şiddetin meşrulaştırılmasının önlenmesi için şiddet içerikli haberlerin reyting aracı olarak kullanılmaması gerektiği üzerinde durulmuştur.

- Türk Kültür ve Medeniyet Tarihi Dersi Öğretim Programında, medeniyetlerin oluşumunda kadın ve erkeğin ortak katkısına ve tarihin öznesinin “insan” olduğuna dikkat edilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Ayrıca Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, ders kitaplarının inceleme ve değerlendirme işlemlerini 12/09/2012 tarihli ve 28409 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği kapsamında gerçekleştirmektedir. Bu doğrultuda yapılan taslak ders kitabı başvuruları "Taslak Ders Kitabı ve Eğitim Araçları İle Bunlara Ait E-İçeriklerin İncelenmesinde Değerlendirmeye Esas Olacak Kriterler ve Açıklamaları" çerçevesinde değerlendirilmektedir.

İlgili kriterlerde eşitlik ilkesinin sağlanmasına yönelik olarak;

“- İçerik, Anayasa’da ve Millî Eğitim Temel Kanunu’nda açıkça hükme bağlanmış eşitlik ilkesi gözetilerek temel insan hak ve özgürlüklerini destekleyen ve her türlü ayrımcılığı reddeden bir yaklaşımla hazırlanmalıdır.

- İçerikte çoğulculuk ilkesi gözetilmelidir.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

-Konuların işlenişinde veya örneklerde, insanların betimlenmesi ve olayların sunulmasında, toplumsal eşitlik ilkesi gözetilmelidir.

-Kadın erkek temsiliinde isnat, ön yargı, kalıp yargı vb. bulunmamalıdır.

-İçerikte; eşitlik, din ve vicdan hürriyeti, düşünce ve ifade özgürlüğü, adalet, toplumsal barış ve insan hakları gözetilmelidir.” maddeleri yer almaktadır.

-Tasarımda ve tasarımı oluşturan öğelerde eşitlik, din ve vicdan hürriyeti, düşünce ve ifade özgürlüğü, adalet ve toplumsal barış ve insan hakları gözetilmelidir.”

İlgili hükümler kapsamında Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığına incelenmek ve değerlendirilmek üzere başvurusu yapılan taslak ders kitaplarının her türlü ayrımcılıktan uzak bir yapıya sahip olması gerekmekte olup Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca da bu husus inceleme ve değerlendirme işlemlerine esas olacak şekilde hükme bağlanmıştır.

Mesleki ve teknik eğitim programları; bireysel öğretimi esas alan, her biri ayrı bir yeterlik kazandırmayı amaçlayan, bir araya geldiğinde mesleğin bir parçasını oluşturan öğrenme materyallerinden/modüllerden oluşmaktadır. Öğrencinin kendi hızında ilerlemesine, kendi kendini değerlendirmesine imkân sağlayan bireysel öğrenme materyalleri/modüller, mesleki ve teknik eğitim veren tüm kurum ve kuruluşlar tarafından modüler esasa göre hazırlanmış eğitim programlarında da ortak kullanılmaktadır.

“Gazetecilik” alanına ait “Yayın Türüne Göre Gazetecilik Dersi”nin içinde yer alan İnternet Haberciliği Modülü’nün çerçeve öğretim programındaki kazanımları çerçevesinde öğrenciye; “yayın türlerine göre farklı haber tekniklerini uygulamak için dergi, ajans, radyo, televizyon ve internet haberi yazma” yeterliklerini kazandırmak amaçlanmaktadır.

Teknolojinin gelişimi, internetin ve sosyal ağlara erişimin 15-18 yaş grubundaki öğrenciler arasında yaygın kullanımının olduğu bilinen bir gerçektir. Öğrencilere ders notu şeklinde hazırlanmış olan İnternet Haberciliği Modülü, dersin niteliği ve içeriği göz önünde bulundurulduğunda dikkat çeken, haber değeri niteliği kapsamında değerlendirilmelidir. Günümüzde kadına şiddet haberlerinin yoğunluğuna farklı bir bakış açısı getirerek durumu düşünülenin aksine eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmek maksadıyla ilgili metine modülde yer verilmiştir. Bu bağlamda;

-Bireysel öğrenme materyalleri, öğrenciye dönük bir el kitabı ve ders gereci olup öğretmenler; ders içi çalışmalarını ders bilgi formları ve çerçeve öğretim programı kapsamında kendi ders anlatım yöntemleriyle sürdürmektedir.

Bakanlığımız bünyesinde her öğrenci istediği meslekte branşlaşabilmekte ve tüm imkânlar öğrencilerimize eşit biçimde sağlanmaktadır.

-Web sayfamızda yer alan materyallerimizde program güncelleme süreçleri devamlı yapılmaktadır. Sektörde meydana gelen değişiklikler ve buna bağlı beklentileri karşılamak üzere öğrenme materyalleri güncellenmektedir.

-Bakanlığımızın yürüttüğü, eğitim içerikleri, Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünce hazırlanan Yazım Kılavuzu ve Millî Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği kapsamında hazırlanmaktadır.